

досвіду в цій сфері, моніторингу та компаративного аналізу національного нормативного забезпечення та рекомендацій ОЕСР задля розроблення пропозицій удосконалення податкового законодавства.

Література

1. OECD (2021) Statement on a Two-Pillar Solution to Address the Tax Challenges Arising from the Digitalisation of the Economy URL: <https://www.oecd.org/tax/beps/statement-on-a-two-pillar-solution-to-address-the-tax-challenges-arising-from-the-digitalisation-of-the-economy-october-2021-russian-version.pdf>
2. Міністерство фінансів України вітає досягнення міждержавного консенсусу з питань реформування системи міжнародного оподаткування з урахуванням викликів цифрової економіки. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/ministerstvo-finansiv-ukrayini-vitaye-dosyagnennya-mizhderzhavnogo-konsensusu-z-pitan-reformuvannya-sistemi-mizhnarodnogo-opodatkuvannya-z-urahuvannyam-viklikiv-cifrovoyi-ekonomiki>
3. Україна підтримує оновлений план Організації економічного співробітництва та розвитку щодо реформування правил міжнародного оподаткування. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/news/ukraina_pidtrimuie_onovlenii_plan_organizatsii_ekonomichnogo_spivrobitnitstva_ta_rozvitku_shchodo_reformuvannya_pravil_mizhnarodnogo_opodatkuvannia-3129
4. Олійник Я. В., Кучерява М. В. (2021). Оцінка готовності України до міжнародного автоматичного обміну інформацією в податкових цілях. Фінанси України, № 2, с. 85-97.

УДК: 334.339.658.

Максим Пишний

аспірант, ДННУ «Академія фінансового управління»

maksym.pyshnyy@gmail.com

РЕФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ПРИКЛАДІ ДП «НАЕК «ЕНЕРГОАТОМ»

REFORMING THE CORPORATE GOVERNANCE OF STATE ENTERPRISES ON THE EXAMPLE OF NNEGC ENERGOATOM

Анотація. Досліджено законодавчі та організаційні аспекти впровадження корпоративного управління державного підприємства ДП «НАЕК «Енергоатом».

Abstract. The legislative and organizational aspects of the implementation of corporate governance of the state enterprise NNEGC Energoatom have been studied..

У 2014 році Організацією економічного співробітництва та розвитку (далі — ОЕСР) з Урядом України було підписано Меморандум про взаєморозуміння щодо поглиблення

співробітництва [1], щоб відобразити взаємне прагнення вирішити проблеми державної політики, з якими стикається Україна. В рамках цього меморандуму був розроблений План заходів щодо Державного управління згідно якого була запроваджена реформа корпоративного управління державних підприємств в Україні.

У 2020 році реформа почала впроваджується у ТОП-15 найбільших державних компаніях: НАК “Нафтогаз України”, АТ “Укрзалізниця”, АТ “Державна продовольчо-зернова корпорація України”, ПрАТ “Укргідроенерго”, НЕК “Укренерго”, АТ “Укрпошта”, ДК “Укроборонпром”, ДП “НАЕК “Енергоатом”, ДП “Адміністрація морських портів України”, ДП “Міжнародний аеропорт “Бориспіль”, ДП “Украерорух”, ТОВ “Оператор ГТС”, АТ “ДАК “Автомобільні дороги України”, ДП “Поліграфкомбінат “Україна”, АТ “Аграрний фонд” [2].

Одним з підприємств, на якому досі не впровадження корпоративне управління є ДП “НАЕК “Енергоатом” (далі – Енергоатом). Підприємство забезпечує близько 55 % потреби України в електроенергії, в осінньо-зимові періоди цей показник сягає 70 %.

Перші міжнародні зобов’язання України щодо корпоратизації Енергоатому були взяті у 2013 році шляхом підписання Гарантійної угоди, датованої 25 березня 2013 року, між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку, яка ратифікована Законом України від 15 травня 2014 року № 1267-VII [3] та набула чинності 23 грудня 2014 року. У відповідності до угоди Гарант (Україна) зобов’язується вжити, або сприяти вживанню всіх необхідних заходів аби корпоратизація Позичальника відбулася протягом двох років після дати набуття чинності Угодою про надання позики або в будь-який інший термін, погоджений з Банком. Отже, корпоратизація Енергоатому за міжнародними зобов’язаннями, повинна була бути проведена до кінця 2016 року.

Крім міжнародних зобов’язань, корпоративна реформа Енергоатому повинна була бути проведена на виконання нормативно-правових актів України, а саме Постанови КМУ [4] та Указу Президента України [5]. Але досі не зроблено конкретних дій щодо виконання міжнародних зобов’язань та вимог українського законодавства щодо корпоратизації Енергоатому, що не дає змогу останньому покращити свою діяльність через впровадження корпоративного управління та залучення додаткових фінансових ресурсів та застосування форм співпраці з міжнародними та вітчизняними партнерами, які Енергоатом не може наразі використовувати перебуваючи у статусі унітарного державного підприємства.

Треба зазначити, що корпоративна реформа Енергоатому перебуває під пильним оком міжнародних донорів України (вплив яких буде підсилений у період післявоєнної відбудови економіки України), які, в свою чергу, включають вимогу щодо корпоратизації у свою документи. Так, Міжнародний валютний фонд включив вимогу щодо корпоратизації Енергоатому як умову фінансування України у відповідності до програми Стенд-бай як структурний маяк від виконання якого залежить подальше кредитування економіки України.

У зв’язу з вищевикладеним, необхідно активізувати роботу державних органів та інституцій щодо якнайшвидшої корпоратизації ДП “НАЕК “Енергоатом”, що надасть змогу поліпшити функціонування державного підприємства (збільшити надходження дивідендів до

державного бюджету України) та виконати міжнародні зобов'язання від яких залежить подальше надання фінансових ресурсів, які необхідні для відбудови економіки України у післявоєнний період. Крім того, для успішного проведення корпоратизації Енергоатому необхідно враховувати попередній досвід проведення корпоратизації інших державних підприємств, що дозволить уникнути помилок та прорахунків.

Література

1. Меморандум взаєморозуміння між Урядом України і Організацією економічного співробітництва та розвитку щодо поглиблення співробітництва URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966_003#Text.

2. Урядовий портал [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/news/reforma-korporativnogo-upravlinnya-vprovadzhuyetsya-u-top-15-najbilshih-derzhavnih-kompaniyah>.

3. Про ратифікацію Гарантійної угоди (Україна: Комплексна (Зведена) програма підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій) між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку: Закон України від 15 травня 2014 року № 1267-VII “Про ратифікацію Гарантійної угоди (Україна: Комплексна (Зведена) програма підвищення рівня безпеки енергоблоків атомних електростанцій) між Україною та Європейським банком реконструкції та розвитку”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1267-18>.

4. Деякі питання управління державними унітарними підприємствами та господарськими товариствами, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі: Постанова Кабінету міністрів України від 10 березня 2017 р. № 142 “Деякі питання управління державними унітарними підприємствами та господарськими товариствами, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/142-2017-%D0%BF#Text>.

5. Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави: Указ Президента України №837/2019 від 8 листопада 2019 року 142 “ Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави”. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8372019-30389>.

6. Меморандум про економічну та фінансову політику: Лист про наміри 35976/0/2-21 від 08 листопада 2021 року. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%A3%D0%9A%D0%A0_24_11_21.pdf?fbclid=IwAR2yk-qDLst6JDhJEGSR6z8kRVkxzoa6VY0cEs7YGIo-LU7OkyegEBk6PDw